

In tranen zien mijn ogen op naar God. Job 16: 20b

Preek van zondag 22 juni 2025

Het was in onze gemeente een bijzonder en zeer intense periode van veel opgestapeld verdriet waar je nauwelijks tijd voor hebt.

Dat doet me denken aan Job, Misschien is goed om een samen Job te lezen.

En hopelijk daarmee een periode van verdriet te kunnen verwerken zodat we weer vooruit kunnen.

Want ondanks alle leed en alle ellende bleef Job overeind!

Dan kunnen wij dat ook.

Wat kun je zeggen tegen iemand die veel verdriet heeft?

Wat zijn de goede woorden om troost te kunnen spreken?

Hoe kun je mensen helpen die net zoals Job, de ene tegenslag na de andere moeten incasseren.

Wat kun je dan doen?

In het Oude Testament is er één persoon die zeker weet wat lijden is: Job. Vroeger, ja vroeger was het anders.

Job was enorm rijk en alles ging hem voor de wind.

Hij had zeven zonen, drie dochters en zijn veestapel was groot.

Geen wonder dat hij God dankbaar was.

Op die manier is dat erg gemakkelijk!

Maar let eens op wat er gebeurt als hij alles verliest.

Zal hij dan nog steeds aan God denken?

Misschien vergeet hij God wel, of nog erger, misschien vervloekt hij God wel!

Geloven als alles gemakkelijk gaat is immers geen kunst, maar wat gebeurt er als Job zijn hele bezit en vele kinderen in één klap verliest?

Het is een duivels scenario die uitdaging van satan.

En God neemt de uitdaging aan. Het lijkt wel op een rechtszaak... Beste God, bewijs eens dat Job van u houdt, ook zonder dat U hem zegent! Laat dat eens zien!

Job verliest alles, maar hij verliest niet zijn vertrouwen in God.

Tenslotte wordt Job ook nog ziek, een besmettelijke ziekte zodat hij niet meer bij de mensen mag wonen.

Buiten de stad op de vuilnisbelt mag hij de rest van de tijd doorbrengen.

Zijn leven lijkt nu zo hopeloos dat zijn vrouw hem zelfs aanraadt om er maar een einde aan te maken....

Job weet wat lijden is.

Wat kun je zeggen tegen iemand die veel verdriet heeft?

In nood leert men zijn vrienden kennen..

De vrienden van Job vergeten hem niet.

Zij zoeken hem op, maar herkennen hem niet direct.

Met die zweren op zijn lichaam en dat grijze haar lijkt hij niet meer op de rijke vrolijke Job van vroeger. Verdriet tekent een mens.

De vrienden zetten zich neer naast Job en blijven bij hem.

Zeven dagen en zeven nachten zitten zij naast hem op de grond en hullen zich in zak en as.

Zwijgend zitten ze naast hem.

Na die zeven dagen denken ze Job goede moed te moeten inspreken. Zij spreken over God.

Zij verzinnen de antwoorden op Jobs vragen.

Elifaz spreekt als oudste vriend het eerst. Job, wees blij dat God jou dit aandoet, want Hij zal het ook weer goedmaken! Kop op. Morgen is er weer een dag. Na regen komt zonneschijn'.... Wrijving geeft glans! Maar Job heeft niets aan zo'n antwoord.

Bildad is wat minder beleefd. 'Beste Job, niemand is zonder fouten. God is jou aan het straffen voor iets verschrikkelijks. Je weet toch dat God de kwaden straft en de goede belooft'. Kortom. Eigen schuld, dikke bult.

Wat een troost... Het is een straf van God.

Job kan zijn stem alleen nog harder verheffen en zijn leed uitschreeuwen.

Zofar is gewoon dom en grof: 'Job, je komt hier wijzer uit. En doe nu niet zo moeilijk, accepteer het gewoon. Alle lijden heeft zin'.

Ook dat is niet het antwoord waar Job op wacht.

De vrienden van Job bedoelen het goed, maar het was beter geweest als zij hun mond hadden gehouden.

Het valt op dat Job God niet loslaat ondanks zijn wanhoop.

Terwijl zijn vrienden alleen óver God praten, spreekt Job mét God.

Hij roept, hij schreeuwt het uit naar God.

Dat is precies het omgekeerde van God vaarwel zeggen, waar de satan zijn zinnen op had gezet.

Het is opmerkelijke dat God de wanhoop en de woede van Job meer waardeert dan de mooie verklaringen en de woorden van de vrienden.

Ook al hebben die vrienden hun best gedaan om het voor God op te nemen, ze hebben Jobs lijden niet serieus genomen.

Daarom moet Job tenslotte voor hen instaan en bidden.

Blijkbaar kan God zich beter vinden in de schreeuw van de lijdende mens dan in woorden die alles willen verklaren.

Wat moet je zeggen tegen mensen die onnoemelijk veel verdriet hebben en lijden?

Wie goed wil troosten kan het beste wachten, totdat de ander iets zegt en daarnaar luisteren.

Elk ander woord is immers niet op zijn plaats.

Aanwezig zijn en luisteren...

Job heeft veel vragen die hij uitschreeuwt.

Waarom, waarom?

Een echt antwoord op zijn vragen krijgt hij niet.

Nee, aan de vrienden van Job zien we dat mensen geen woorden, geen antwoorden kunnen geven op verdriet.

Het laatst woord, het enige juiste antwoord kan alleen van God zelf kom

Alleen God zelf... tja. Waar is God ondertussen?

Waarom laat hij Job maar op die vuilnisbelt in zak en as zitten? Waarom komt God hem niet te hulp?

De grote vraag is natuurlijk: Waarom heeft de satan vrij spel gekregen? Waarom laat God dit allemaal toe?

Uiteindelijk daagt Job in al zijn verdriet God als het ware voor het gerecht.

Als hij dit heeft verdiend, dan moet God dit kunnen bewijzen..... 'Doe mij recht!'

Maar Job is niet de enige die klaagt.

Er is nog een andere rechtszaak bezig.

De ene rechtszaak is op de aarde, die van Job, en één in de hemel, tussen de satan en God.

Satan had God uitgedaagd: 'Ja, natuurlijk zijn de mensen u dankbaar als zij rijk zijn. Ja, natuurlijk zijn het godsdienstige mensen, anders krijgen ze immers straf.'

Met andere woorden: 'Alles wat er gebeurt in de godsdienst, in de kerk, is bedoeld om God gunstig te stemmen'.

Het is als het ware handel... wij geven opdat God ons rijkelijk terug zou geven.

Als ons die hemel niet was beloofd, dan zaten we niet hier. Zo redeneert de satan.

Maar God spreekt hem tegen.

De mens denkt niet alleen aan zijn eigen voordeel.

God durft als het ware met de satan naar de rechter te stappen. God heeft vertrouwen in de zaak.

Hij gelooft in de mens en zoekt in de mens een vriend die Hem onvoorwaardelijk liefheeft.

Dat is dubbel dramatisch.

Twee rechtzaken lopen door elkaar.

Job zoekt hulp bij God in zijn lijden, dat hem als eigen schuld wordt aangepraat en hij roept God op als getuige en als pleitbezorger.

Hij roept zelfs: "Ik weet dat mijn Losser leeft!"

Maar tegelijkertijd roept God Job als getuige op in een andere zaak.

En dat is de diepe kern van het boek.

God heeft de hulp van Job nodig om te laten zien dat mensen van Hem houden, ook zonder daarbij voordeel en winst te halen.

God houdt geen weegschaal bij met goede dingen die worden beloont, en de slechte die worden gestraft.....

Alles is genade.

Het denkschema van de vrienden van Job, u weet wel die Eigen schuld, dikke bult, die moet aan de kant worden geschoven want dat is onchristelijke taal!

God wil dat een mens, dat Job, dat u, jij en ik Hem respecteren, eren, liefhebben zonder voorwaarden, zonder beloning.

Het misverstand van 'godsdienst' als eigenbelang mag niet blijven bestaan.

God blijft op zoek naar mensen en reikt hen zijn liefde aan.

Liefde zonder dat je er iets voor hoeft te presteren.

Onbaatzuchtige liefde die tot het uiterste gaat.

Job blijft God inderdaad als een vriend zien, ook als hij een lange tijd niets van Hem hoort of ziet.

Job legt zich niet neer bij de antwoorden van zijn vrienden.

Hij blijft verder vragen, hij legt zelfs een klacht tegen God neer.

Vanuit zijn lijden in die ene aardse rechtszaal blijft hij een antwoord eisen, en daarmee wordt hij een getuige in de hemelse rechtszaal. Hij is zelf het grote levende 'JA-woord' op de vragende aanklacht van de satan.

Ja, Job blijft God vertrouwen in alle tegenspoed.

Ja, Job blijft vasthouden aan God, ook al begrijpt hij Hem niet.

Heer, ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp, zei die briefschrijver aan Beem.

Ja, Job dient God zonder er zelf voordeel bij te hebben.

Het is niet om de rijkdom het is niet om de hemel, het is om God zelf.

Wat kun je zeggen tegen iemand die veel verdriet heeft?

Woorden bieden niet zo vaak troost.... enkel de daden.

Het vast blijven houden van elkaar in verdriet, dat geeft troost.

Het samen vragen 'waarom' dat geeft troost, niet het antwoord geven.

En dan krijgt Job antwoord, uit de storm, uit het onweer.
Hij werd gezien. Er is naar hem geluisterd!
Maar het is geen antwoord dat hem tevredenheid schenkt.
Enkel het besef: wij zijn God niet. Wij weten niks. Wij bepalen niks.

Antwoorden die voldoening geven zijn er niet
Maar wel het besef dat Jezus zelf het lijden niet uit de weg ging maar dat het lijden juist hoort bij de weg die hij moest gaan.
Verdriet en verlies hoort nu eenmaal bij ons leven.
Veel waarom vragen kun je ook bij zijn lijden stellen, maar één ding is in elk geval duidelijk.
God laat de mensen niet alleen in hun lijden, hij heeft er zelf deel aan.
Hij komt en deelt ons verdriet.

Antwoorden die voldoening geven zijn er niet maar wel het vasthouden van elkaar, tot in de dood, tot over de dood heen.
Zoals Hij het ons heeft voorgedaan.
Ja tot over de dood heen... want daar had Job al een vermoeden van.
Verder op zegt hij immers: 'Ik weet dat mijn Losser leeft!'
Amen